

ELOFIZETÉS

HELYBEN ÉS VIDÉKEN:
 Egy évre — — — 240 Lei.
 Fél évre — — — 120 Lei.
 Egy negyed évre — 60 Lei.
 Egy óra — — — 20 Lei.

Hirdetések árszabás szerinti
 díjazás mellett vétetnek fel.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG

Aradi és Csanádi Egyesült Vas-
 ☉ utak palotájában. ☉

KIADÓHIVATAL:

Aradi Nyomda Vállalat
 Bulevardul Regele Ferdinand I.
 (József főherceg-ut) 22. szám.

TELEFON-SZÁM 151.

ARAD, 1922.

☉ ☉ Főszerkesztő: STAUBER JOZSEF. ☉ ☉

Szombat, május 27.

A jussunkat!

Anghelescu közoktatásügyi miniszter ma Aradra érkezett. Ezt a kapóra jött alkalmat Aradváros római katolikus hitközsége meg fogja ragadni, hogy a magyar főgimnázium ügyét a legkompetensebb tényezővel tisztázza. Ezt tisztázni annál könnyebb, mivel a kérdés följött egyszerű. Komplikálni csak félremagyarázásokkal lehetett. A rendelet, amely ennek az iskolának nyilvánossági jogát megtagadja, voltaképpen nem vonatkozhatik az aradi római katolikus magyar főgimnáziumra, mivel maga a rendelet kimondottan az 1918. után keletkezett felekezeti középiskoláktól vonja meg a nyilvánossági jelleget. Már pedig a mi iskolánk, amiként az Aradi Közlöny már többszörösen és kétségbenvonathatatlanul bebizonyította, nem új alapítás, hanem másfél évszázados múltra tekinthet vissza. Azzal ugyanis, hogy az iskolát kilakoltatták régi épületéből, az intézet sem meg nem szűnt, sem annak jellege meg nem változott, amint nem változik meg az az ezer meg ezernyi magánember, aki kénytelen lakást változtatni. Az aradi római katolikus magyar főgimnáziummal pedig nem történt egyéb, mint hogy ő is kénytelen volt lakást változtatni. Ezt az egyszerű igazságot bizonyára meg fogja érteni és bizonyosan ily értelemben fog dönteni maga a közoktatásügyi miniszter is.

Anghelescu miniszter semmi esetre sem azért jött, hogy a bajt tetézzé, hanem arra fog törekedni, hogy ezt a kínos kérdést békés megoldásra juttassa. Mikor Bratianuék átvették a kormányt, arról biztosították az ország népét, hogy rendet fognak teremteni és az ország megbolygatott jogrendjét helyreállítják. Anghelescu miniszter tagja annak a kormánynak, amely ezt ígérte. Tehát csak a kormány ígérteét fogja beváltani, ha az aradi magyar kisebbség ez idő szerint legfőbb kérdését meg nem alkuvó igazság szerint oldja meg. Ezt el is várjuk a miniszter-től. Csak a jogunkat követeljük és nem kunyorálunk elnézésért, kegyelemért, vagy valami kedvezményért. Adja meg nekünk azt, amihez jussunk van. Adja meg annál inkább, mert a kötelességteljesítésben sem vagyunk hátululok.

A magyar középiskola kérdése

a legsürgősebb döntést igényli. Az azonnali döntést, mert az iskolák kapuzárás előtt állanak. 1200 tanuló és ugyanannyi szülő szívso-

rongva várja a miniszter sürgős döntését. Mi igazságunk tudatában bizakodva és nyugodtan tekintünk a döntés elé.

Gyorsan szavazzunk vasárnap

(Mi az eljárás a választásnál? — Abszolút többség szükséges.)

A képviselőválasztás hangulatának izgalma uralkodik a levelek felett. Huszonnégy óra múltán az urnák elé lép Arad választó polgársága, hogy megválassza azt a jelöltet, aki az ország tanácsában képviselni fogja. A magyar éra alatt nyílt volt a szavazás, ma titkos. És ez az utóbbi módszer felel meg teljesen a parlamentarizmus elvének, mert felszabadítja a választók lelkiismeretét és illuzórisá teszi a pressziót. Egyben azonban meglassítja a választás menetét is. És épen a választásnak ez az új technikája nagyon fontos az eredmény szempontjából, sőt mi több: egyenesen döntő jelentőségű. Mert az eredmény igen gyakran, ha a választási idő korlátolt, nem kizárólag a pártok erősségétől, hanem a leadott szavazatok számától is függ. Az aradi választást egy napra tervezik és azért az eredménynek már vasárnap el kell dölnie. A magyarságnak nagy az abszolút többsége és így kétségtelen, hogy Zima Tibor pártjának, a Magyar Szövetségnek a hívők számáránál fogva feltétlenül győznie kell. De első főkövetelmény, hogy a választók tömegesen, gyorsan, egymásután jelentkezzenek, hogy a szavazás egy pillanatra se szenvedjen fennakadást. Siessen minden magyar választó vasárnap délelőtt az urnához. És amikor a választási elnök elé lép, tartsa már kezében a választási igazolványt. Az elnök igazolása után a választó a kezéhez vett borítékkal és háromféle szavazó lappal a külön fiúkébe lép, hogy annak a jelöltnek a lapját, akire szavazni akar, a borítékban elhelyezze s a borítékot leragassza. A lezárt borítékkal azután visszatér a választási helyiségbe, átadja az elnöknek, aki azt az urnában elhelyezi. Itt is a legnagyobb gyorsaságot kötik a magyar választók lelkére. A maga szándéka felől úgy is mindenki tisztában van s így a fiúkében gyorsan elvégezheti a választási eljárás által megkövetelt munkálatot. A magyar jelölttel két ellenjelölt áll szemben. Így az abszolút többség elnyeréséhez szükséges, hogy a választók tömegesen

alatt több magyar szavazat kerüljön az urnába, mint amennyit a két ellenjelölt választói együttesen leadnak. Ez az arány könnyen betartható, de csak abban az esetben ha a magyar választók tömegesen és késedelem nélkül járulnak a szavazás megnyitásának pillanatától az urnák elé és ha az egyes választó minél kevesebb időt foglal le a maga jogainak gyakorlása céljából. A választási siker összes tényezői között a legfontosabb a szavazóknak a megszokás nélküli jelentkezése és a szavazás forma-

ságának gyors elintézése. Ezért újból és hangsúlyozottan felhívjuk a magyar választókat, hogy a vasárnapot, minden más érdek figyelmen kívül hagyásával, teljesen a választás gyors menetének szenteljék addig a pillanatig, amíg szavazatukat leadták. Ha sokan is állnak a szavazathelyiség előtt, senki se távozzék azzal a megokolással, hogy majd visszajön később, mert ugye lehet épen időközben meglanyhul az érdeklődés és a szavazat menete esetleg lassabb ütemben halad, mint azt a győzelem feltételei megkövetelik. Fontos, hogy senki szavazata egy percnél több időt ne vegyen igénybe s mindenki olyan gyorsan végezzen szavazata leadásával, ahogyan csak lehet. Az új választási rend új taktikát követel s a gyors leszavazás ennek a taktikának lényeges kelléke.

A felfüggesztett ref. püspökség.

A miniszter nem tudott a választásról. — Ellentétek a neológ és orthodox zsidók között.

ORADEAMARE. Banu Constantin kultuszminiszter nyilatkozott a Rador munkatársának ama rendelet előzményeiről, amely felfüggesztette működésében az oradeamarei református püspököt, Suiyok Istvánt, illetve akinek megválasztását érvénytelennek jelentette ki. A miniszter a következőket mondotta:

— Én, a kultuszminiszter, az újságból értesültem annakidején, hogy a reformátusok összeültek és elhatározták, hogy püspökséget állítsanak fel. A kultuszminiszternek nem volt tudomása arról sem, hogy a mostani püspököt megválasztották és beiktatták. A mikor legutóbb Clujon voltam és tanácskoztak egyházi ügyekben, az erdélyi református egyházkerület vezetőivel, Nagy Károlyval és Bethlen gróffal, ezen a tanácskozáson ott volt Suiyok István is, aki kérvényt terjesztett elém, amelyben indítványozta, hogy szükségessé vált a változott viszonyok miatt egy új református püspökség felállítása és az azzal járó költségeknek az állam költségvetésébe való beállítása. Az én álláspontom az, hogy ha még nem is kéri a kormány hozzájárulását jogaik szabad gyakorlásához, akkor sem lehet olyan fontosabb aktusokat, mint a püspökválasztás is, végrehajtani anélkül, hogy a kormány tudomására ne hoznák. Ezt az álláspontot helyeselte különben Nagy Károly és Bethlen is akik elhatározták, hogy memorandumot terjesztenek elő ebben az ügyben, amelyben nyomós argumentumokkal fogják igazolni az

oradeamarei püspökség felállításának szükségességét.

Az újságról további kérdéseire a miniszter még a következőket mondotta:

— Május 9-én a romániai zsidó hitközségek delegátusai tanácskozásokat folytattak velem a miniszteriumban a romániai zsidó hitközségek egységes szervezéséről. Ezen a konferencián az erdélyi neológok és orthodoxok közötti ellentétek miatt különösen szövegszerű összecsapások voltak. Különbben pedig a hitközségek szervezésének terve már elkészült de a kultuszminiszterium ezzel a tervvel szemben csak később fejti ki a maga álláspontját.

A pénzügyőri vezérfelügyelő Aradon.

(A pénzügyőrség úszervezése.)

Tegnap Aradra érkezett Zopa István pénzügyőri vezérfelügyelő Clujról (Kolozsvárról), hogy az aradi pénzügyőrség munkáját megvizsgálja. A vezérfelügyelő még a mai napon Oradeamare-ra (Nagyváradra) utazott, hogy részt vegyen az erdélyi és bukovinai pénzügyigazgatók értekezletén. Zopa vezérfelügyelő nemrégiben tért vissza Csehszlovákiából, ahol az ottani pénzügyőrség szervezését tanulmányozta. Az oradeamarei értekezleten a vezérfelügyelő azt a javaslatot fogja tenni, hogy az erdélyi és bukovinai pénzügyőrségeket részben csehszlovák mintára szervezzék át, részben pedig eddigi szervezetükben hagy-

ják meg. A csehszlovák pénzügy-
őrség szervezete teljesen olyan,
mint a régi osztrák pénzügyőrsé-

gé volt, mely jóval bürokratiku-
sabb a régi magyar pénzügyőri
szervezetnél.

Két mázsa csempészett selyem az aradi gyorsvonat hálókocsijában.

A curtici vámfőnökség nagyará-
nyu selyemcsempészési kísérletet
leplezett le tegnap délelőtt. A Bu-
dapestre érkező gyorsvonat egyik
hálókocsijában feltűnt a vámtiszt-
nek, hogy a kocsi kipárnázott ülés-
sei némely helyen kidomborodnak.
A vámtiszt vizsgálni kezdte ezt a
különös jelenséget és a vizsgálat
meglepető eredményre vezetett. Az
ülés párnái alatt nagymennyiségű
legfinomabb selyemáru volt elrejt-
ve. Az igazi meglepetés azonban
csak ezután következett, mert a
hálókocsi átkutatása alkalmával
csaknem két métermázsa selymet
talált a vámtiszt a kocsi különféle
helyén elrejtve. A vámtiszt feiszó-
litotta az utasokat, hogy a selyem-
áruk tulajdonosa jelentkezzen a
vámfőnökségnél. Amikor a vámhivatal-
nok leakarta szállani a kocsiról,
hogy a szenzációs csempészési
kísérletről jelentést tegyen a
vámfőnöknek, a hálókocsi ellenőre
félre vonta és 2000 leit ajánlott fel
neki abban az esetben, ha nem
vesz tudomást a talált selymekről.
A vámtiszt az ellenőrt leszállította
a kocsiról és bekísérte a főnök iro-
dájába, ahol vállatára fogták. Az
ellenőr állítása szerint nincs tudomá-
sa arról, hogy ki a selyemáruk
tulajdonosa. Ő megbízást kapott,
hogy az árut Aradon adja át a je-

lentkezőnek. A curtici vámfőnök-
ség lefoglalta a nagy értékű sely-
met, amelynek váma több mint fél-
millió lei. Érdekes, hogy a vámhivatal
véleménye szerint a selyem-
áru tulajdonosa a hálókocsiban
utazhatott, azonban félve a büntet-
éstől, nem mert jelentkezni. A tu-
lajdonos — illetékes helyről nyert
értesülésünk szerint — a selymet
a vámtétel lefizetése ellenében át-
veheti a curtici vámfőnökségnél.

Irodalom és művészet.

Odry Árpád vendégjátékai.

Odry Árpád vendégszereplése
nem csupán két házakat, jóllehet a
budapesti Nemzeti Színház e ki-
váló tagja nagyszerű művész. En-
nek nagyszerű bizonyára az az oka,
hogy Odry Árpád megjelent a régi
és Aradon már többször előadott
darabokat ölel fel. Szerdán Bródy
Sándor színműve, a „Lyon Lea“ ke-
rült színre. Odry a rabbit játszotta
és sokszoros tapsra ragadta a kö-
zönséget. A címszerepet Huzella
Irénné kreálta. Játéka az első felvonás-
ban bizonytalan volt, de javult a
második és harmadik felvonásban.
Az aradi közönség izlésének a mértékét
azonban nem üti meg. A szerző-
döttes céljából vendégszereplő
művésznek csak kétes sikert aratott.
Mészáros gyöngye nagyherceg volt,
ellenben minden dicsőre méltó
volt Sipos, aki stílusosan játszotta

meg a helybeli bolond szerepét. —
Csütörtökön a „Kaméliás hölgy“
ment. Odry ebben a darabban is re-
mekelt, míg Huzella Irén a címsze-
repen sokkal jobban tetszett, mint
az előző esti szerepében. Az igazga-
tóság szíves figyelmébe ajánljuk,
hogy a műsor hirtelen megváltozta-
tása nem kívánatos, mert irritálja a
publikumot, de nem előnyös a szin-
ház szempontjából az sem, ha mások
játszák meg a főszerepeket, mint aki-
ket a színlap feltüntet. (s. j.)

* A színházi későnjövők ellen.
Arad város színházi bizottsága dr.
Angel István polgármester előter-
jesztésére ma délelőtti ülésén elha-
tározta, hogy június 1-től az előadá-
sokra csak az előadás megkezdése
előtt vagy felvonások között mehet
be a közönség. Előadás közben érke-
zőknek meg kell várniuk a felvonás
végét. Róna Dezső színházigazgató ké-
rására megengedte a bizottság, hogy
Péchy Erzsébet vendégszereplése alatt
a helyáratat hatvan százalékkal fel-
emeje. A bizottság még elhatározta,
hogy ezentúl milyen százalékkal
emelje a színház a helyáratat, ugyan-
olyan arányban emeli a város a
színházi jegyjárulékat, amely emelés
azonban a közönséget nem érinti.

* A színházi iroda hírei. Péchy
Erzsébet, Budapest legünnepeltebb pri-
madonnája, aki nemcsak színjétszó
tehetséggel, de a leggyönyörűbb ének
hanggal is meg van áldva, első
izben szakíthatott magának időt ar-
ra, hogy vidéki vendégszereplési
tournéeját megkezdhesse. A művész-
nő ötször lép fel az aradi nyári szin-
körben legjobb szerepeiben. Fellép-
te a következő sorrendben lesznek:
szombat, 27-én Kék mazur Blan-
ka grófnő szerepében, vasárnap,
28-án Hollandi menyecske Jutta sze-
repét, hétfőn, 29-én Offenbach —

Eugenijét játsza, kedden, 30-án
Szép Heléna címszerepét adja. A
darab új fordításban kerül színre,
Karinthy Frigyes nagyszerű átdol-
gozásában. Szerdán, 31-én Lili bá-
rónőben játsza a címszerepét. Csü-
törtökön legparádésabb és legked-
vesebb szerepét, A három a kis lány
Médijét játsza. Jegyek az összes
Péchy estékre a téli színház pénztá-
ránál válthatók. Vasárnap délután
László Andor felleptével a Reich-
stadti herceg operett tizedik előadá-
sa lesz mérsékelt helyáratokkal.

A vasuti károk.

(A vasut újra felelősséget vállal a szállítványokért.)

A kereskedőknek régi és in-
dokolt panasza volt az, hogy a
vasuti szabályzatnak a vasut fe-
lelősségére vonatkozó szakasza,
amely elvileg életben maradt
ugyan, a gyakorlatban mégis il-
luzoriussá vált, mert a vasuti köze-
gek nem voltak hajlandók a
hiányokról és károkról jegyző-
könyvet fölvenni, vagy az esetleg
mégis fölvetett jegyzőkönyvet a
feleknek kiadni és így a kárigé-
nyek nem voltak érvényesíthe-
tők. A bucarestii kamara most
arról értesítette az Aradi Keres-
kedelmi és Iparkamarát, hogy a
vasut a jövőben ismét felelőssé-
get vállal a szabályszerű módon
megállapított hiányokért és ron-
gálásokért. A raktárfőnökök és
állomásfőnökök kötelesek minden
esetben jegyzőkönyvet fölvenni
amennyiben vonatkoznak a hiá-
nyok, vagy károk hivatalos meg-
állapításától, úgy az érdekeltek
felek értesítését erről a CFR. bucu-
restii központi igazgatóságát, a
mely a szükséges intézkedéseket
el fogja rendelni.

BUDAPESTI LEVÉL

Jubilál az állatkert.

Tíz éves a pesti állatkert, a
mely most jubileumi ünnepségre
készülődik. Ez a jubileum régmúlt
eseményeket, neveket juttat az
olvasó eszébe. Seráknak, a régi
állatkert igazgatójának neve pél-
dál olyan ismeretes volt, akár
csak Wampeticsé, a vendéglőse.
Nagyon szegényes kis állatkert
volt a régi. Az Állat- és növényho-
nosító Társaság csinálta meg és
bizony ennek a társaságnak nem
volt olyan jövedelme, hogy jól
tartsa az állatait. Szóval szegény
vadállatok éheztek. Sőt egy szép
napon csódbé jutott a társaság ál-
latkertestől, majmostól, oroszla-
nosól együtt. A főváros már csak
mint csódtömeget kapta meg a
szegény kiéhezett fenevadakat.

E régi, szegényes állatkertből
csinálta meg a magyar főváros a
mait. Persze, rengeteget szóno-
kolnak, gyűléseztek a városházán,
míg idáig jutott a dolog. Nos, az
állatkerti viták idején egy napon
elhozták a közgyűlésre Eötvös
Károlyt is. Eötvös felszólalása
mindvégig eseményszámba ment:
mindenki örömezt hallgatta a
pompás zamattal anekdotázó
okos, örökké derült, kedves öreg
urat. Mikor hirtelen kelt, hogy „a
vajda“ is felszólal az állatkert
problémájánál, még a beteg vá-
rosatyák is eljöttek. Mindenki
hallani akarta az öreg urat, aki
Ehrlich G. Gusztáv mellé telepe-
dett és beszélni kezdett.

— Én Deák Ferenczel voltam
utoljára az állatkertben. Csak ar-
ra emlékszem, hogy a közepén
pocsolya volt. Megvan-e most is
a pocsolya vagy nincs meg, nem
tudom, nem is kutatom. De nem
is erről van szó, hanem arról,
hogy az, a mint új állatkertet
akarnak fabrikálni a régi állatkert
ből, sehogy sincsen jól. Mit csinál
atanács tisztelt közgyűlés? A ta-
nács egy sereg girhes oroszlant,
éhes tigrist, elnyűtt kutyát és
redves krokodilust gyűjt ide az
állatkertbe, holott a magyar if-
juság még Magyarország faunáját
és floráját, se ismeri. Az volna
tehát a helyes, hogy először arra
tanítsuk meg a mindkét nembeli
magyar ifjúságot, hogy milyen ál-
latok is laknak tulajdonképpen
Magyarországon. Például ki tudja
a jelenlevő igen tisztelt bizottsági
tagok közül, hogy a mezej egér-
nek huszonhét fajtája van? Vagy
hányan láttak tisztelt barátaim kö-
zül eleven hőscsögöt — mondta a
vajda emlékedettebb hangon Ehr-
lich Gusztáv felé fordulva, aki a
hőscsög szóra ijedten ugrott fel
mellőle.

Mikor a vajda idáig érkezett,
akkor már mindenki figyelt. Az
elnöki pódiumon Márkus József
főpolgármester a füle mellé tette
a két tenyerét és úgy hallgatott,
nehogy valamiképpen egy nuansz
elkerülje a figyelmét.

— Azt se tudják, hogy milyen
hal lakik a Balatonban, mégis
tengeri akváriumot akarnak csi-
nálani. Hát tudja a tisztelt

közgyűlés, hogy mibe kerül egy
ilyen tengeri akvárium? Tudja a
mélyen tisztelt közgyűlés, hogy
egy ilyen tengeri akváriumhoz
minden nap két vagon tengeri
vizet kell hozni az Adriából.

... Itt diadalmasan nézett
körül a vajda a hallgatóságon, és
élvezte a halást. A pillanatnyi
csöndet felhasználta Lendl Adolf,
aki egy sarokba meghúzódva
hallgatta az öreg ur fejtegetéseit.

— A tenger vizét — mondta
Lendl — már mesterséges uton is
elő tudjuk állítani...

Általános megdöbbenés. Min-
denki sejtette, hogy abból csak
baj támadhat, hogy Lendl megza-
varta Eötvös Károly szónoklatát.
Eötvös Károly gunyos tekintetét
végighordozta a hatalmas terem-
ben. Végre az egyik sarokban
megtalálta Lendlt. Rövid karját
felemelte, megvetően intett Lendl
felé és megszólalt:

— Itt van ni! Már a tengert
is hamisítja.

Menyődrgésszerű hahota tá-
madt Eötvös Károly megjegyzé-
sére. A városatyák percekig ne-
vettek. Nevetett a főpolgármester
a pódiumon, nevetett a polgármes-
ter és mindenki nevetett, csak
Lendl Adolf ült savanyu arccal,
szomorúan a sarokban. Eötvös pe-
dig úgy állt ott, a nevető közep-
pette, miként a hős, ki jól irány-
zott lövéssel szíven találta félel-
mes ellenségét... Szerette vol-
na beszédét folytatni, de nem le-
hetett. Újra meg újra kitört a ne-
vetés és végig-végig viharzott az

aranycirádás közgyűlési terem-
ben.

S az új állatkertet mégis Lendl
építette. És ez az állatkert most
jubilál.

A régi emlékek, az állatkert
régii hősei, Jónás, Sziám meg a
többiek nem vehetnek részt a ju-
bileumon, mert meghaltak. Sze-
gény Jónás, az állatkert legnép-
szerűbb alakja, ütőérelmeszesé-
desben pusztult el. Hanem az utó-
dai máris népszerűek. A mostani
viziló ellen mindössze annyi a ki-
fogás, hogy — féltékeny a felesé-
gére és ezért van, hogy a gyere-
kek hiába hívják: a féltékeny vi-
ziló a feleségét sohasem engedi
a korlát mellé. Tavaly született a
vizilópárnak egy egészséges, hat-
van kilós csemetéje, ez azonban
nem nőhetett fel: egy izben a
kegyetlen anya úgy megrugta sze-
gényt, hogy a kis viziló feje neki-
esett a korlátnak és kilocsant az
agyveleje. Van aztán az állatkert-
nek három jegesmedvéje. Mind
a három nőtlen. Ezért nem is bo-
csájthatják ki őket egy időben,
mert mindjárt verekszenek, meg-
marcangolják egymást. Az állat-
kert igazgatósága most felesége-
ket keres a jegesmedvék szá-
mára.

A jubileumra egyébként két
hatalmas csörgőkigyót vásárolt
az igazgatóság. A csörgőkigyók
nemsokára megérkeznek Buda-
pestre, — nagy gaudiumára a
pesti gyerekeknek, akik a felnőt-
tekkel együtt készülődnek a di-
szesnek ígérkező jubileumra.

Az aradi választás.

(A magyarok sárga lappal szavazzanak.)

Sziükségesnek tartjuk, hogy a magyar választókat egyes dolgokról külön is felvilágosítsuk. Szinte elkerülhetetlen, hogy egyes választók neve tévesen ne jusson be a választási lajstromba. Másképp van megírva az igazolási lapon és más ként a lajstromban. Esetleg mindkét helyen hibás. A választónak kötelessége hogy erről előzetesen meggyőződjék és ha úgy találja, hogy a nevét vagy foglalkozását hibásan vették fel, úgy kérjen a polgármestertől írásos igazolást, hogy az ő személye azonos azzal a névvel, amely a lajstromban hibásan szerepel. A választási igazolványok kiadását a polgármesteri hivatal egész héten folytatja, sőt a választás tartama alatt is kiadja az igazolványt azok részére, akik nem értek rá azt korábban kiváltani.

Még valamire figyelmeztetjük a magyar választókat. A színes szavazó lapokra rá van nyomtatva minden egyes jelölt neve. A szavazó lapot változatlanul kell a borítékban elhelyezni. Ha tehát úgy okoskodik egy magyar szavazó, hogy ő a zöld vagy a piros szavazó lapon áthuzza az ellenfél nevét és Zima Tibor nevét írja feléje, akkor hamis a felfogása, mert az ilyen szavazó lapok érvénytelenek. Ilyen gondolata csak annak a magyar szavazónak támadhat, aki attól fél, hogy a borítékok esetleg mégis átlátszóak s így ő a piros, vagy zöld lapon adja le a szavazatát, és mégis a magyar jelöltre szavaz. A Zima Tibor javára leadott szavazatok csak akkor érvényesek, ha azok a sárga szavazó lapon kerülnek ki a borítékból, amelyek teljesen átlátszhatatlanok.

A választási körzetek elnökei és biztosai ma délelőtt tették le az esküt a városházán. A választási igazolványok holnap 8—12-ig és vasárnap egész nap a szavazás bezártáig átvehetőek a városháza tanácstermében.

Menszúnt orvosi állások

(Takarékosság az egészség rovására.)

Dr. Bradean Athanas megyei főorvos ma érkezett vissza Clujról (Kolozsvárról), ahol az egészségügyi főfelügyelőségénél interveniált, hogy ne szüntessenek meg egy megyebeli körzetet sen. Interveniálása azonban csak részben járt eredménnyel, amennyiben csak olyan orvosi körzeteket fogtak megszüntetni, melyeknek központjában gyógyszerész nem volt. De így is négy körzetet szüntettek meg, úgy, hogy Aradmegye területén 28 orvosi körzet fog maradni. A négy orvosi körzet azért szűnik meg, mert takarékosági szempontból az idej költségvetésbe ezeket már nem vették fel. A vadász körzetet a nagyzerindhez a csucsi a helmágyihoz és a guraahoncihoz, a gyulavarsándit az otlakaihoz, a galsait pedig rész-

ben a siraihoz (világosihoz) részben a pancotai körzethez csatolják. Dr. Kupfer Miksa vadász körorvost, akinek a körzete megszűnik, Taucra helyezik át. A megyei főorvost egyben arról is értesítették, hogy az orvosi nyugdíjak ügye is rendezés alatt áll. A nyugdíjak nagyságát a szolgálati évek száma szerint fogják megállapítani. A rendezés után a 10 évi szolgálat után nyugalmába vonuló állami szolgálatban levő körorvos

fizetésének 40, 26—28 szolgálati év után 70 százalékát kapja eddigi fizetésének nyugdíjképpen és ehhez még fizetésének arányában lakpénzt. A napokban fog megérkezni Aradra a rendelet, — Clujon már elkészültek vele — a mely szerint a megyebeli körorvosok korpótlékot kapnak visszamenőleg 1921 április elsejéig. A korpótlék 5 szolgálati év után a fizetés 15, 20 szolgálati év után 60 százaléka.

Anghelescu miniszter Aradon

Meglátogatta a katolikus főgimnáziumot. — Nyilatkozat az Aradi Közlöny részére.

Anghelescu közoktatásügyi miniszter ma délután Timisoaráról Aradra érkezett. Dr. Marcus Mihály prefektus fogadta. Az állomásról a prefekturára hajtottak. Itt a miniszter csak néhány percig időzött, azután Lupu közoktatásügyi felügyelő, Moldován József tanfelügyelő és Chrisan liceumi igazgató kíséretében meglátogatta a katolikus főgimnáziumot. A miniszter itt nyert tapasztalatait a legkedvezőbbeknek mondhatók és így remélni merjük, hogy az iskola sokat hánytatott hajója végre-valahára biztos révbe jutva, kellőképpen teljesítheti majd a jövőben azt a hivatását, melyre régi, érdemes multja teljes mértékben predesztinálja. A miniszter kíséretében ott volt az Aradi Közlöny munkatársa is, aki a miniszterrel hosszabb interjút is folytatott. Erről és a látottakról a következőkben számolhatunk be:

Látogatás a katolikus főgimnáziumban.

Délután öt óra van. A katolikus főgimnázium folyosóján nagy az élénkség. Nem a tanulók megszokott zivaja visz életet a komor épületbe, hanem valami más, valaki, aki felé hetek óta ezer egy-néhány tanulója és közel negyven tanárja ennek az intézetnek tekint a legnagyobb várakozással: a miniszter. Javakorbéli közvetlen modoru ur, jól illő fekete zakettben, utánna a kísérete ünnepélyes arcu szakemberei a tanításnak, az iskolák ügyeinek. A fiu tagozat osztályait látogatják sorra. Frugina tanár éppen a román nyelvet adja elő. A miniszternek láthatólag jól esik a fiúk javarészt tört nyelvismerete, ami azonban mégis sok igyekezetet, buzgóságot árul el. A miniszter maga kérdez, ha valaki nem tudja románul megadni a választ. Chrisan igazgató készségesen vállalja a tolmács szerepét: A román nyelv, a román történelem és a földrajz állanak ezeknek a kérdéseknek a középpontjában. Minden osztályba benéznek, a miniszter mindent feljegyez kis zöld noteszába és állandóan dicsér:

— Bine, bine.

A lányokat kisasszonynak szólítja. „Domnesoara — mondja, — feleljen erre vagy arra”. És a kisasszonyok kilencvenkilenc százalékban nagyszerűen megfelelnek. Merci — szól a miniszter — és ke-

zet fog az osztálytanárral, mielőtt kimegyünk. A tanítványok csodálatosképen sehol sem félnek a vizsgáztatástól. Bátran, szépen felelnek, mintha nem is a miniszter állana előttük, hanem valaki megszokott tanáraik közül. Minden osztályban ez az első kérdés.

— Kik a zsidók? — Mindig van jelentkező elég. A lánytagozatnál pláne. Itt a tanulóknak általában több, mint a fele zsidó. Ezután a más nemzetiségbeliek következnek: németek, szerbek stb. Alig akad belőle egy kettő. A harmadik kérdés a román nyelv tudásra vonatkozik. Mentül több a felnyújtott kéz, a miniszter annál jobban örül.

— Bravo, bravo — mondja ilyenkor és kérdezni kezd össze vissza. Mindenkivel a legelőzékenyebben beszél és jegyez, mindent feljegyez — a kis noteszbe.

Küldöttség a miniszternel.

Most egy ünnepélyes menet jön velünk szemben a folyosón: Blaskovits kanonok vezeti a katolikus egyház küldöttségét. Lakatos Ottó plébános, Schill József és dr. Purecz Béla jönnek vele. Bemutatkoznak a miniszternek. Az szívélyesen kedvesen fogadja őket és mosolyogva beszél velük mindenféléről. Azok szomorú arccal figyelnek fel a miniszter beszédére. Az iskola, az érettségi, a vizsgáztatás szomorú kérdése izgatja őket. Amikor észreveszik a miniszter elragadtatását a tanulók előmenetele felett, észrevehető reménység lopózik a szívükbe és üt ki az arcuk pirosságában. A miniszter azonban erről a kérdéstről egyelőre hallgat. Az ősz Blaskovitsot udvariasan előre bocsátja az osztályok ajtájában és a kisebb fiúknak ilyen kérdéseket ad fel.

— Hol van Jassy, Cluj, Alba-Julia? Mi van Clujon.

— Egvetem — felel rá a gyerekek.

— Hát még?

— A Mátyás-szobor. A Matej Corvinul szobra.

— Milyen nemzetiségű volt a Corvinul Matej? Magyar vagy román?

A gyerek egy pillanatig hallgat, aztán rávágja óvatosan: — Román.

A miniszter nyilatkozik.

Az interjura egy földszinti terembe vonulunk. Nemcsak az uj-

ságírók. A kíséret minden tagja velünk jön. Sőt, a padokban az ajtó mögül kis megriadt, a jövőtől féltő leányok leskelődnek figyelnek a beszélgetésünkre. A miniszter közvetlenül előttem áll. Mellettem Blaskovits kanonok a mellett nagy aranykereszettel, lila keztyű van rajta. Körülöttünk ünneplő ruhás hivatali urak. Én kérdezek. Francián beszélünk. A többiek feszült érdeklődése kíséri minden szavunkat. A miniszter rendkívül kedves. Nem sokat mond, sőt, de amit mond az kedves. A modora lekötelezően elbájoló. Nagyszerűen beszél franciául.

— Minek jött Aradra a miniszter ur?

— Hivatalos köruton vagyok. Timisoaran voltam és holnap Alba-Julian át visszautazom Bucures-tibe.

— Mik az impressziói?

Mosolyog.

— Hogy lehet itt még impressziókról beszélni! Hiszen még csak ezt az egy iskolát láttam. Majd holnap.

— Ha megengedi a miniszter ur, úgy mi főleg azokra a benyomásokra vagyunk kíváncsiak, amiket ebben az intézetben szerzett.

— Ezek — szól egy pillanatnyi gondolkodás után — ezek a benyomások itt vannak. És ezzel a kis zöld noteszre mutat. Lopva bele kacsintok: számok sorfala, egy-két betű — egy sok próbát kiállott taniintézet sorja. Aztán még hozzászól:

— A lányok előmenetele természetesen szembeűnőbb, mint a fiuké. Hiszen az a tagozat hosszú ideig szünetelt.

Az iskola nyilvánossági jogának felfüggesztéséről sehogy sem akar beszélni.

— A kisebbségek iskoláügyeit a cluji rezort intézi.

— De miniszter ur tudott róla?

— Hogyne, de...

— És mi lesz a vizsgákkal.

Egyelőre nem nyilatkozhatom. Ugy tudom a rezort határozata megérkezett ide.

— Ha tetszik, holnap többet mondhatok. A benyomás akkor már teljes lesz. Jöjjön ki hozzám. Az állomáson várom az urakkal együtt a szalonkocsimban. Ott is alszom. Vagy ha tetszik a prefekturán délután...

A katolikus egyház egyik küldöttje megkéri, hogy holnap délután fogadja a küldöttségüket.

— Nagyon szívesen — szól a miniszter mosolyogva — folytatom mosolyogva, kedvesen: de — mégsem tudni, hogy mi van a mosolygása hátterében.

Aztán ismét hozzám fordul.

— Tehát keressen fel, vagy a

pályaudvaron, vagy a prefekturán.

Ebben meggyezettünk. Azután elment. A kísérete vele. Az autóból még egyszer visszamosolygott. Az iskola népe pedig szorongva, sok várakozással tekintett utána. (bgy.)

HIREK

A hősök napja.

A tegnapi nap a katonaság kegyeletos megemlékezése volt a háboruban hősi halált halt bajtársak emléke iránt. Az ünnepség délelőtt tíz órakor vette kezdetét a görögkeleti székesegyházban, ahol gyászmisét tartottak. Ezen részt vettek az összes hivatalok vezetői, a tanuló ifjúság és a katonaság teljes számban. A templom előtti terep már jóval az istentisztelet megkezdése előtt nagyszámban lepte el a közönség. Itt a katonaság díszszázadai sorakoztak, mialatt a tiszték a szertartáson vettek részt. A gyászmise befejeztével a legénység előtt egy főhadnagy méltatta a nagy nap jelentőségét. Megható szavakkal beszélt azokról, akik a harc mezején lelték a halálukat. A menet ezután a várba ment, ahol ismét istentisztelet volt. Itt megkoszorúzták a hősök emlékszobrát. Egész napon át szünetelt a városban a munka.

— A királyi család hazajön. Bucuresti. A királyi család a mai napon elhagyta Athént és visszaindult Romániába. A királyi család rövid ideig Belgrádban tartózkodik, majd folytatja útját hazafelé. (Rador.)

— Üdvözlöt Aradra. Szabolcska Mihály a nagynevű költőpap Timisoara magyar polgársága nevében ma üdvözlő táviratot intézett Arad magyarságához. A lelkes távirat szövege a következő:

— Szabó Zoltán tábornok urnak Arad. Az aradi magyarság gyönyörű harcához teljes sikert, ragyogó diadalt kívánunk. A temesvári magyarság megmutatta, hogy együttes akarrattal, összetartással, vállt a vállhoz vetve milyen nagyszerű impozáns győzelmet lehet elérni. Az aradi magyarság kövessze ezt a példát, mert ha győzni akar, győzni is fog. A temesvári magyar polgárok nevében Szabolcska Mihály.

— A tabla elnöke Aradon. Dr. Marta Sándor a timisoarai itélőtábla elnöke ma Aradra érkezett és még a délelőtt folyamán meglátogatta a törvényeseket.

— Adakozzunk a lupényi árváknak. A Lupényban történt bányakatasztrófia áldozatainak hátrahagyottjai felszegélyezésére gyűjtőbizottság alakult, melynek tiszteletbeli elnöke Marzescu munkaügyi miniszter. Ez a bizottság most azzal a kérelemmel fordul Arad város és Arad megye közönségéhez, hogy adakozzék mindenki anyagi viszonyaihoz mérten, hogy a kenyérkereső nélkül maradt özvegyek és árvák sorsát biztosíthassák. Az adományokat a következő címre kell küldeni: Comitetul pentru ajutorarea familiilor ramase dupa minerii nenorociti in Lupeni (jud. Hunedoara.)

Román és magyar szintársulatok Erdélyben

(Baloghy Lajos nyilatkozata. — Mit mondott Banu szépművészeti miniszter?)

Az oradea-marei városi tanács tárgyalásokat folytat Parlughy Lajos szinigazgatóval, hogy adja el a városnak a színház teljes felszerelését és arra kötelezi, hogy egyszerre tartson román és magyar szintársulatot. Parlughy erre hajlandónak is mutatkozott. Az oradea-marei lapok egyrésze ezért megtámadta Parlughyt és szeméreteltette, hogy a saját üzleti haszna miatt kockára teszi a magyar szinművészetet. Erre Parlughy hosszabb nyilatkozatban igyekszik magát megmenteni és azt mondja, hogy a magyar színészet érdekében kénytelen erre az utra térni. A váradai szinigazgatónak ez az üzlete főként azért érdekes, mert van a nyilatkozatának egy passzusa, amely minket is érdekel. Azt mondja ugyanis többek között, hogy az összes magyar szinigazgatók koncessziójukat csak akkor fogják megkapni Banu szépművészeti minisztertől, ha arra kötelezik magukat, hogy egyszerre román és magyar szintársulatot tartanak.

A nyilatkozat szerint tehát Róna Dezső aradi szinigazgató is csak akkor kapja meg koncesszió-

ját, ha már szeptember elsejétől kezdve román és magyar szintársulatot tart. Az Aradi Közlöny munkatársa ebben az ügyben kérdést intézett dr. Janovics Jenőhöz, az Erdélyi és Bánsági Szinészegyesület elnökéhez, aki elmondotta, hogy Banu miniszter cluji tartózkodása alatt kijelentette előtte, hogy az oradea-marei eset elszigetelten áll és az intéző köröknek nincs szándékukban ezt a rendszert meghonosítani. A miniszter kijelentette, hogy a magyar színészet létjogosultságát feltétlenül elismeri és nem akarja létében megingatni. Banu miniszter biztosította dr. Janovicsot, hogy a miniszterium az erdélyi magyar színészet ügyében kizárólag az Erdélyi és Bánsági Szinészegyesület előterjesztései alapján fog dönteni és döntését sem magánosok, sem hatóságok előterjesztései nem befolyásolhatják. Végül kijelentette a miniszter, hogy a szinigazgatók koncessziói alá vannak írva és azokban nincsen az a megszorítás, hogy a szinigazgatók kötelesek román és magyar szintársulatot tartani.

szerárúsítók ellen a légszigorubb vizsgálatot indították.

— Hétfőn megnyílik a lakáshivatal. A mai nappal a lakáshivatal új helyiségbe költözött. A városháza földszintjének balszárnyára, a 66. számú helyiségbe költözött át a hivatal, amely új helyiségében 29-én — hétfőn — kezdi meg működését a nyílvánosság számára.

— A budapesti mintavásár. A június 17—26. közötti időben megtartandó budapesti áruminta vásár iránt nagy érdeklődés mutatkozik az utódállamok kereskedelmi és ipari köreiből. A vásár rendezése minden eszközzel azon van, hogy a felutazást s a vásár meglátogatását megkönnyítse és ezért a magyar kormány elrendelte, hogy az árumintavásárra utazó külföldi kereskedők és iparosok június hó 10-től 22-ig terjedő időben magyar vizum nélkül is beutazhatnak Magyarországra, ha bármely irányból jövő átmeneti közvetlen gyorsvonat utasai, vagy ha Sátorajaujhelynél, Biharkeresztésnél, Kötégvárnál, Nyirábrálynál, Szegednél, vagy Gyékényesnél lépnek át valamely vonattal a magyar határt. Ezek a kereskedők utólag kapják meg a vizumukat. Ötven százalékos menetdíjkezdményben is részesülnek a vásárra utazók. A vásár romániai képviselője Klingenberg Béla, Bucuresti (Str. 11. Junie No. 57), aki minden hozzáférőnek készséggel ad részletes felvilágosítást.

— Felhívás. Felhívom mindazon volt telefonelőfizetőket, akik nincsenek bekapcsolva és akiknek telefongépjét még nem szereltük volna le, valamint mindazokat, akiknél be nem kapcsolt — a posta vagy a katonaság által otthagyt — telefongép volna, hogy ezt személyesen vagy díjtalan levélben 8 napon belül közöljék a főposta távbeszélő osztályával. Ezen időn túl a gépet megtartani szándékozókkal szemben,

mint a kincstár tulajdonát elsajátítani akarók ellen, eljárást indítunk. Dirigente: A. Bulsan.

— Halálozások. Haydin László, a nagyiratosi Nádasdy-uradalom kasznárja, akit Aradon sokan ismernek, 49 éves korában elhunyt. A temetés szerdán tolyt le nagy részvét mellett az aradi felső temetőben.

Jeles György volt újszentannai postamester tegnap 61 éves korában hosszú szenvedés után meghalt. Az elhunytat kiterjedt, előkelő rokonság gyászolja. A temetés holnap, szombat délután 5 órakor lesz Újszentannán.

— Pancota a lupényi árvákért. A lupényi bányekatasztrófia áldozatainak visszamaradt özvegyei és árvái javára, a pancotai ipartestület 27-én, szombaton este nagyarányú jótékony műsoros estélyt rendez. Az irodalmi jellegű estély első száma Bérczy Lajos tanár előbeszéde lesz, amely után Reicher Endre újságitró, a Kőlcsey-Egyesület titkára Arany János költészetéről tart előadást. Ennek keretében Tittzer Magda, Demusz Mariska és Pechó Lujza Arany-költeményeket fognak előadni. A műsort szavaltok és Ocskay Mihály, az aradi színház tagjának énekszámai fejezik be.

— Cégjegyzői kinevezés. A Pesti Magyar Kereskedelmi Bank budapesti központi igazgatósága Hargitay Bertalan aradi vezérigazgató előterjesztésére Soymos Gézát, a bank aradi fiókjának főtisztviselőjét az aradi bankfióknál cégjegyzői jogosultsággal ruházta fel.

— Haladás előadás a nyári színházban fél hatkor Weisz Sándor iókantor közreműködésével.

— Menetrendváltozás az Arad-hegyaljai villamos vasúton. A hegyaljai villamos vonalain június 1-től kezdődőleg 5 vonatpár fog közlekedni a következő indulásokkal. Aradról: 5 ó. kor, 8 ó. kor, 11 ó. 30 perckor, 14 ó. 30 p. kor és 18 ó. kor. Pancotáról: 4 ó. 53 p. kor, 7 ó. 58 p. kor, 11 ó. 23 p. kor, 14 ó. 23 p. kor és 17 ó. 50 p. kor. Radnáról: 5 ó. 10 p. kor, 8 ó. 16 p. kor, 11 ó. 44 p. kor, 14 ó. 44 p. kor és 18 ó. 11 p. kor.

— Tízéves találkozó. Felkérem mindazokat, akik 1912. évben Aradon az aradvárosi felső kereskedelmi iskolában érettségiztek — 10 éves találkozójukon — 1922. június 29-én d. e. 11 órakor a keresk. iskola dísztermében megjelenni sziveskedjenek. Reinheimer, Iparbank.

— A Regal cirkusz megnyitó előadásait nagyszámu közönség nézte végig. A cirkusz teljesen beváltotta a hozzáfűzött reményeket, amennyiben műsora valóban csupa elsőrendű artista-számokból áll. A különböző mutatványokból felemlítésre méltó: Piroňkoff lábegyensúlyzó művész, Bella igazgató lödimitásai, Osten és Westen tengerészek az árbocon, Fortunato Bassi római gladiátorok, The Hamilton cowboy kézegyensúlyozók, hármas jockey akt, stb.

— Tagfelvételei a chevra kadisanál. Értesítjük egyesületünk t. tagjait, hogy f. hó 28-án, 29-én és 30-án a templomépületi tanácssteremben alapítási ünnepélyt tartunk. Ezen ünnepélyre a t. tagokat ezuton is megijvük. Az ünnepélyen új tagok is felvétetnek. A felvétel módozataira nézve egyesületünk irodájában készséggel adják meg a felvilágosítást. Az elnökség.

— Olasz-orosz egyezmény. Genoa. Az olasz-orosz kereskedelmi egyezményt aláírták.

— Szélhámos álfogtechnikus. Egy szélhámos fiatalembert tartóztatott le ma az aradi államrendőrség. Az illető Grosz Lajos, aki magát fogtechnikusnak adta ki és ezen a révén pénzt és különféle aranyneveket csal ki pácienseitől. A rendőrség megindította ellene az eljárást.

— Rossz a szociálistáknak Oroszországban. Varsó. Moszkvai hírek szerint a forradalmi szociálisták perét a sajtó nagy élénkséggel tárgyalja. A szovjetsajtó igyekszik a közvéleményt a szociálisták ellen hangolni és élesen támadja a Moszkvába érkezett külföldi szociálista vezeteket, akik elvtársaik védelmére érkeztek oda. Ukrán lapok jelentése szerint a szociálisták helyzete nagyon nehéz.

• A Városi Zenede hangversenye május hó 28-án d. u. fél 5 órakor a Kulturpalotában.

— A katonai strandfürdő vasárnap, f. hó 28-án katonaznével megnyílik.

— Külföldi nem lehet klubtag Magyarországon. Budapest. A belügyminiszter rendeletet adott ki, amely szerint a Magyarország területén levő kaszinókba, klubokba, párikörökbe idegen állampolgárokat tagokként csak akkor vehetnek fel, ha ehhez a tagfelvételhez előzetesen a belügyminiszter hozzájárult. A most kiadott rendelet nem érinti a kaszinók már megtörtént tagfelvételeit.

— Szerencsétlenség egy aradi telepen. Tegnap délután a Kornis-és Czeiler-cég aradi fátelapén megrendítő szerencsétlenség történt. Szabó Mihály a telep egyik munkása egy mély vízzel telt gödörből kiakart húzni egy leölt vadkacsát. A szerencsétlen ember a hideg vízben görcsöket kapott és elmerült. Holttestét csak hosszas keresés után tudták felszínre hozni. Szabó Mihály holttestét az alsó temető halottas házába szállították.

Wirth lemondott.

(Lloyd George tiltakozása.)

BERLIN. Wirth német kancellár lemondásának állítólagos oka az, hogy Hermes pénzügyminiszter utasításait túllépte és az új adók kérdésében engedményeket tett.

PÁRIS. A Temps szerint Hermes párisi tárgyalásai bevégeztek és remélhető, hogy május 31. előtt kedvező lesz a megoldás. Ugyátszik, hogy a költségvetés egyensúlya, valamint az ellenőrzés kérdésében a jóvátételi bizottság által elfogadhatónak tartott formulában megállapodtak.

PÁRIS. Hermes pénzügyminiszter elutazott Párisból. A lap tudósítóknak jelentette, hogy bizonyos formákban állapodtak meg, amelyeket most Berlinben döntésre terjeszt elő.

LONDON. Az alsóház pénteki ülésén Lloyd George ünnepélyes óvást intéz Franciaországhoz és felszólítja, hogy tartózkodjék minden elkülönített akciótól, különösen a Ruhrvidék megszállásától, mert ez Franciaországra nézve és az európai békére nézve is a legnagyobb veszélyt jelentené. A kormányfő közölte tartalmát ügyben teljes egyetértés van.

WASHINGTON. Wilson szenátor és Herbou tábornok a Rajna vidékére utaztak annak megállapítására, vajjon szükség van-e még az amerikai csapatokra. Elutazásuk előtt kijelentették, hogy az amerikai kormány azért tartja helyesnek az amerikai csapatok jelenlétét a rajnai területen, hogy a szövetséges csapatok katonai előkészületeit ellenőrizze és a szövetségesek meggondolatlan akcióit megakadályozza. Az amerikai csapatok jelenléte a Rajna vidékén előnyös Németországra nézve, mert az amerikai csapatok a politikai helyzetet kedvezően befolyásolják. A franciák szívesen látnák az amerikai csapatok elvonulását, mert azok jelenléte a szankciók alkalmazását lehetetlenné teszi.

Naponta száz lei.

(Még nincs döntés az aradi fekbér ügyében.)

Néhány héttel ezelőtt foglalkozott az Aradi Közlöny a közlekedésiügyi miniszterium rendeletével, amely szerint a vagonáru megérkezésének időpontjától számított hat órán belül a vagonokból az árut ki kell rakni, mert az előirt idő leteltével fekbért kell fizetnie az áru tulajdonosának. Ez a rendelkezés igen súlyosan érintette az aradi kereskedőket, mert eddig csak akkor kellett fekbért fizetniük, ha a vagonhoz hozzáférhettek és mégsem rakatták ki az árut. Az óriási vagontorlódás következtében azonban a kereskedők vagy a megbízott szállítók nem tudnak saját hibájukon kívül az áruhoz hozzájutni. A sérelmes rendelkezés megváltoztatása céljából az aradi szállítók és kereskedők értekezletet tartottak, amelyen elhatározták, hogy küldöttség keresi fel a közlekedésiügyi minisztert és kéri a sérelmes rendelkezés hatályon kívül helyezését. A küldöttség Bucurestibe utazott, ahol azt a felvilágosítást kapta, hogy egy bizottság jön Aradra és megvizsgálja az ügyet. Amennyiben tényleg a kereskedők hibáján kívül állnak a vagonok hosszabb ideig az állomáson, enyhíteni fognak a rendelkezésben. A napokban érkezett Aradra a bizottság Georgiu a CFR. kereskedelmi ügyosztály aligazgatójának vezetésével. A bizottság értekezletet tartott az aradi kereskedők megbízottjaival és azt az ajánlatot tette, hogy a kereskedők naponta 100 lei fekbért fizessenek, amennyiben nem tudják áruikat a vagonokból kirakni. A rendelet szerint ugyanis a vagon megérkezésétől számítva az első három napon 6 leit kell fizetni óránként, három napon túl pedig 12 leit. A kereskedők azonban nem fogadták el az ajánlatot, mert ha vagon árujuk fekbér alá kerül, az kizárólag a vasut hibájából származik. Azt kérték, hogy a miniszterium vagy bocsásson megieelő személyzetet a váminvatal rendelkezésére, hogy a késedelmes vámolás következtében ne álljon százszámra vag

gon az állomáson, vagy pedig helyezték hatályon kívül a rendelkezést. A bizottság ebben az irányban előterjesztést tett a közlekedésiügyi miniszteriumnak.

Az első népnünpély.

A májusi enyhe szellő akácvirágok illatát sodorta a Városliget árnyas fái között. Tarka összevisszaságban hullámozott a hatalmas néptömeg. Hölgyek és fiatal leánykák, diákok, fiatalemberek és katonák sétáltak, élcelődtek és élveztek a hétköznapok szürkeségéből kiemelkedő májusi napot. A csütörtöki népnünpélyen volt mindenféle: szónakoztató tréfák, büffé, cukrászda, csokoládésátor és söröző. A liget egyik részében kicsinyített gőzmozdonymenet volt látható, amellyel igazi élvezetet szereztek a gyermekeknek. Másik helyen amerikai árverést rendeztek, ahol egy liter valamirevaló vörös bor 60 leire került el. Volt zsákbamacska is, tombola és a szerelmes, ábrándos szívek öröme: világposta. Mind-egyik sátor körül nagy tömeg állt amely táncra perdült a katonazene hangjai mellett. A fiatal leányoknak volt részük konfetticsatában. Estétől-reggelig táncolt a fiatalság a ligeti vendéglő nagyertermében. Egészsében véve kellemes délutánt szerezett az aradi CFR. és ACSEV. mozdonyvezetők kara a megjelenteknek. A befolyt nagy összegből bizonyára kibővíthetik új művelkekkel a könyvtárukat.

Mozi.

• Uj műsor az Apollóban. Az Apolló színház műsorán egy egészen különleges kép kerül bemutatásra, amely meséjét a Welsi utópisztikus világból meríti. A világhódítók egyesületének a küzdelme képezi a tárgyat a képnek, egy küzdelem, amely egy találmányért folyik, amellyel az egész világot ki lehet irtani, ha erre szükség van és ezáltal rabságba lehet kényszeríteni a világot. A felhaláló Ardon vegyész élete és boldogsága forog e közben kockán. A kép kiállítása ennek az egészen különleges mesének megfelelően realizál elhihetetlen dolgokat, meggyőz az emberi gyarlóságról és arról, hogy a világrengető dolgok is egy csúcspont körül forognak, a melynek központjában az örök Aszszony áll. Különösen nagy értéket nyújt a képnek az a körülmény, hogy a főszerepet Stella Harf alakítja. A kiváló képet szombaton vetíti először az Apolló.

• Szenzációs detektívdráma az Urániában. „Professzor Nick Fantom” fogalommal lett a közönségnél ez a név, amely minden esetben egészen különleges szórakozást nyújtott az erősebb emóciókat és izgalmakat szerető közönségnek. Hans Mierendorf a mult világszerte közkedveltségnek örvendő Nick Fantomja alakítja a főszerepet annak a szenzációs detektívdrámának, amelyet szombati műsorán először mutat be az Uránia Két élet árán címmel. Ézuttal hat felvonáson keresztül a szenzációs Hans Mierendorfnak a technika legcsodálatosabb feikészültsége mellett megalkotott trükkjeiben gyönyörködhet a közönség. Az Uránia színház szombaton mutatja be először a szenzációs képet.

Sport.

Bajnoki mérkőzés.

(ATE—Törekvés 4:1 (2:0).)

Az erőviszonyoknak megfelelően a játék az ATE szép győzelmével végződött. Az első félidőben egyes Törekvés lefutástól eltékelte az AET nagy fölényben játszott és Licker, ki elemében volt, két goállal terheli a Törekvés hálóját. A második félidőben az ATE a Törekvés kapuja elé helyezkedik és többi szép akció után miközben Haller tizenegyesét Braun védi, Licker csodásan szép lövése akad meg a Törekvés hálójában. Rövid idő múlva Törekvés támad és egy gyöngye lövés a peches Dörnerrel a hálójába pattan. A Törekvés felülkerekül és hands miatt sikerült tizenegyeset elérni, de a labdát Dörner szépen védi. Ezután az ATE ismét átveszi a támadó szerepet, durva játék és felesleges miatt a bíró Korcsánt kiállítja. Végre Haller beadását Licker kapásból negyedszer juttatja a Törekvés hálójába. Pár perccel befejezés előtt Braunt, a Törekvés szimpatikus kapusát súlyos sérüléssel viszik le a pályáról. Bíró: Markovics. — Törekvés II—ATE II 1:1 (0:0). Biro Mittermayer.

— Nagyvárad Törekvés—AMTE. football mérkőzés vasárnap, 28-án d. u. 5 órakor az AAC. pályán. A váradai bajnokcsapat első idej szereplése iránt nagy az érdeklődés. Dél után 3 órakor Viktória I.—AMTE. II.

Közgazdaság.

A valutapiac.

Aradi valutaárak. (Május 26.) Dollár 143, márka 0.52, sokol 2.77, dinár 1.90, magyar korona 0.18, budapesti kifizetés 5.65, bécsi kifizetés 67.5, berlini kifizetés 0.51, prágai kifizetés 2.77, francia frank 14.

Zürichi nyitás. (Május 26.) Berlin 180, Newyork 525, Milano 2750, Prága 1005, Budapest 64, Zágráb 187.5, Bucuresti —, Varsó 13, Bécs 5.25, lebélyezett osztrák korona 5.50.

Budapesti nyitás. (Május 26.) Dollár 814, márka 290, leu 570, sokol 1580. Kifizetések: Bucuresti 575, Berlin 289, Prága 1585, Bécs 8.28.

Zürichi zárlat. (Május 26.) Berlin 182.5, Newyork 524.5, Milano 2755, Prága 1002.5, Budapest 64, Zágráb 187.5, Varsó 13, Bécs 5.50, lebélyezett osztrák korona 5.50.

Budapesti zárlat. (Május 26.) Napoleon d'Or 3100, dollár 807, márka 293, osztrák korona 8.15, leu 560, sokol 1571, dinár 1152, lengyel márka 19.5.

— A mai hetipiac árai. A mai heti piacra igen gyenge volt a behozatal. A mult heti árakkal szemben némi emelkedés volt tapasztalható az élelmiszerpiacon. A gabonapiac árai a következők voltak: buza métermázsája 380 lei, tengeri 310, árpa 300, zab 310 lei, nullás liszt kiloja 6 lei, főzöliszt 5.20, kenyérliszt 4.60 lei. Az állatvásáron a következők voltak az árak: szarvasmarha élősúlyban 7—9 lei, borju 10—11, sertés 18—20 lei volt kilogrammonként.

A szerkesztésért:

KAROLY JÓZSEF

felel

Cenzurat: Dr. Romul Magor.

